

ПОСТАНОВА

вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

“Результати наукової діяльності університету за період 2015-2019 рр. у світлі наукової атестації ЗВО України та перспективи її розвитку”.

від 27 жовтня 2020 року.

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинської Г.І., вчена рада університету відзначає, що наукова діяльність в університеті здійснювалась за рівневою пріоритетною тематикою та у відповідності до критеріїв якості (КРІ), що висувуються МОН України для ЗВО. Підрахунок інтегральних індексів якості наукової роботи університету за п'ятирічний період, пропонується МОН, дозволяє ранжувати наукові напрямки за рівнем досягнень: «Біологія та охорона здоров'я» > «Суспільні науки» > «Математичні і природничі науки» > «Гуманітарні науки» > «Аграрні науки».

Напрямок «Біологія та охорона здоров'я» характеризується найвищою кількістю докторів наук до загальної кількості НПП за науковим напрямом, а «Математичні і природничі науки» - найнижчою. Найбільша кількість захистів докторських дисертацій за звітний період 2015-2019 рр. відбувалася за напрямками «Суспільні науки» та «Гуманітарні науки». За показником оцінки наукового потенціалу ЗВО (кількість аспірантів, докторантів та молодих вчених) найбільш перспективними є «Гуманітарні науки» (функціонує аспірантура та докторантура за напрямками 035, 032, 025), «Суспільні науки» (011-015, 053) «Біологія та охорона здоров'я» (091), тоді як найбільш проблемним – напрямок «Математичні і природничі науки».

За останні два роки виконання держбюджетних тем проводиться за напрямками «Гуманітарні науки» (1 проєкт), «Суспільні науки» (1 проєкт) та «Біологія та охорона здоров'я» (4 проєкти). Лідером щодо виконання госпдоговірних тематик у 2020 р. є хіміко-біологічний факультет.

Впродовж 2019 року працівники університету опублікували 109 (проти 57 у 2018 р., 54 у 2017 р.) публікацій у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз *Scopus* та *WoS*, що дало змогу піднятися у рейтингу ЗВО за показниками *Scopus* на п'ять позицій та посісти 52 місце з-поміж 177 університетів України, переміститися із 115 на 56 місце в рейтингу ТОП-200 та посісти 1 місце у консолідованому рейтингу педагогічних ЗВО. Усього в 2019 році наукові праці у базах *Scopus* та *WoS* одноосібно або у співавторстві опублікували 65 працівників університету. Значний поступ щодо публікаційної активності, особливо у базі *WoS* зроблено факультетом фізичного виховання.

Окрім публікацій у наукометричних базах науково-педагогічні працівники університету опублікували 1609 статей категорії «Б» та 751 публікацію у зарубіжних виданнях. За абсолютними показниками лідером є напрямок «Суспільні науки», а за відносними показниками на 1 НПП продуктивність напрямку «Суспільні науки» співрозмірна із «Біологія та охорона здоров'я». У 2019-2020 рр. «Наукові записки. Серія Педагогіка», «Наукові записки. Серія Біологія», «*Social Work and Education*» та «Наукові записки. Серія Географія» проатестовано на категорію «Б».

Важливим критерієм при атестації є залучення здобувачів вищої освіти та НПП університету до участі у різноманітних міжнародних науково-освітніх заходах, серед яких і міжнародні конференції, стажування, участь у міжнародних проєктах. Протягом 2018-2019 рр. здобувачі вищої освіти брали участь у 5 вагомих міжнародних подіях, зокрема програма «Ісламська теологія і культура» в Туреччині, проєкт «Україна-Польща: міжкультурний діалог у контексті професійного розвитку молоді»; німецько-український молодіжний суспільно-політичний проєкт Meet-up.

Разом з тим, у науковій діяльності ТНПУ присутні проблеми та недоліки, зокрема: невелика кількість фундаментальних та прикладних досліджень, що мають національний та світовий рівень впровадження; низький рівень відповідності сучасним критеріям ефективності НПП, запропонованих МОН, зокрема: а) недостатній рівень публікаційної активності у виданнях, що індексуються у базах *Scopus* та *Web of Science*, особливо у співавторстві із зарубіжними вченими, б) недостатній рівень долучення до міжнародних наукових програм та організацій. Так, якщо у 2018 р. 47 НПП долучилося до міжнародних освітньо-наукових подій, то у 2019 – 21, а в 2020 р - 17 (станом на 16.10.2020); в) недостатня активність працівників університету щодо надання наукових послуг на госпдоговірній основі; г) відсутність фахових наукових видань категорії «А», в яких ТНПУ є засновником (співзасновником); д) тенденція до зменшення як кількості проєктів (4 проєкти у 2020 р. проти 6 у 2019 р., 7 у 2018 та 2017 рр. та 8 у 2016 р.), так і фінансування з видатків загального фонду на їх реалізацію (обсяг фінансування склав 950 тис. грн. у 2020 р. проти 1 626 000 у 2019 р. та 1 383 600 грн. у 2018 р.).

Враховуючи сучасні вимоги, необхідно оптимізувати підготовку висококваліфікованого кадрового резерву, особливо з числа молодих науковців та створювати науково-освітнє середовище, яке буде ґрунтуватися на принципах інноваційності, орієнтації на стандарти країн ОЕСР в галузі освіти та науки, отримання якісного наукового (науково-технічного) продукту та належній візуалізації наукових здобутків у світовому просторі.

З огляду на зазначене, вчена рада **постановляє:**

Проведення наукової та освітньої діяльності в університеті вважати задовільним.

1. Ректорату:

1.1. Провести аудит науково-дослідних лабораторій та центрів ТНПУ та заслухати на засіданні ректорату перспективи розвитку науки на факультетах у єдності з освітніми програмами на випускових кафедрах в рамках перспективних напрямків наукової атестації.

До 1 червня 2021 р.

1.2. Провести ліцензування актуальних освітніх та освітньо-наукових програм, особливо за непедагогічними спеціальностями, відповідно до вимог сьогодення.

Постійно.

2. Науковому відділу:

2.1. Спільно з проектно-аналітичним відділом та відділом міжнародних зав'язків періодично проводити збір та вивчення інформації щодо позиції ТНПУ у світових та національних рейтингах ЗВО з метою пошуку раціональних шляхів її покращання.

Постійно.

2.2. Провести серію тренінгів щодо правил публікування в періодичних виданнях, що входять до категорії А/Б та світових наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.

До 15 січня 2021 р.

2.3. Спільно зі Студентським урядом, Науковим товариством студентів, аспірантів та молодих вчених і кафедрою філософії та суспільних наук підвищити активність здобувачів освіти у сфері інноваційної діяльності шляхом організації і проведення відповідних заходів щодо інновацій, підприємництва та розвитку гнучких навичок (soft skills).

До 15 січня 2021 р.

2.4. Перевірити достовірність даних викладачів, викладених у ResearchID, ORCID, а також їх лікування з профілями у WoS та Scopus.

До 15 січня 2021 р.

2.5. Провести аудит представлення профілів науково-педагогічних працівників університету в міжнародних наукометричних базах.

До 20 грудня 2020 р.

3. Відділу аспірантури та докторантури:

3.1. Організувати та проводити різноманітні заходи профорієнтаційного характеру з метою популяризації університету та залучення молоді до вступу в аспірантуру, у тому числі з числа іноземних громадян.

Постійно.

4. Деканам факультетів:

4.1. На засіданнях вчених рад факультетів розглянути питання щодо рівня виконання критеріїв ефективності НПП запропонованих МОН та категорійних показників атестації ЗВО за науковими напрямками та запланувати заходи щодо підвищення їх результативності та ліквідації проблем і недоліків.

До 15 січня 2021 р.

5. Завідувачам кафедр:

5.1. Спільно з керівниками НДЛ та наукових центрів університету забезпечити збільшення обсягу позабюджетних коштів шляхом укладення госпдоговорів на проведення наукових досліджень і надання наукових послуг.

Постійно.

5.2. Продовжити роботу щодо активізації публікаційної діяльності працівників у періодичних виданнях, які входять до світових наукометричних баз даних.

Упродовж 2020-2021 рр.

5.3. Забезпечити проходження викладачами кафедри сертифікації на володіння англійською мовою задля підвищення публікаційної активності у виданнях, що індексуються у наукометричних виданнях.

Постійно.

5.4. Спільно з науковим відділом знайти можливість подачі матеріалів на оформлення прав інтелектуальної власності в кількості не менше однієї позиції щорічно.

Постійно.

5.5. Провести актуалізацію профілів науковців у наукометричних базах Scopus & WoS та підтвердити зв'язок з установою.

До 15 січня 2021 р.

Контроль за виконанням постанови покласти на проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинську Г.І.